RAADSVOORSTEL

Postregistratienummer	22.0006452

Onderwerp	Voorstel tot zienswijzen jaarstukken 2021 en begroting 2023 WerkSaam
Sector	Samenlevingszaken
Portefeuillehouder	Wethouder Wiersma – De Faria (DB), wethouder Tesselaar (AB)
Steller	M. Holzmann

Inleiding

In de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is opgenomen dat de gemeenschappelijke regelingen (GR-en) voor 15 april de jaarrekening over het voorafgaande jaar en de begroting voor het komende jaar bij de deelnemers aan deze regeling moeten indienen. In de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke regelingen 2019 (FUGR 2019) is vastgesteld dat de deelnemer, in dit geval de gemeente, 10 weken de tijd heeft om haar zienswijze kenbaar te maken aan de GR.

Het dagelijks bestuur van de GR WerkSaam Westfriesland heeft de jaarstukken 2021 en de concept begroting 2023 op 14 april toegezonden. Zij stelt de gemeenteraad in de gelegenheid een zienswijze op deze stukken in te dienen. Het algemeen bestuur zal de jaarstukken 2021 en de begroting 2023 in de vergadering van 14 juli 2022 behandelen.

Beslispunten

1. Een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2021 van WerkSaam Westfriesland.
2. Een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2023 van WerkSaam Westfriesland.

Beoogd effect

Met de zienswijze geeft de gemeenteraad een oordeel over de presentatie van de resultaten van 2021 en het in de begroting 2023 geschetste beleidsmatige en financiële perspectief. WerkSaam kan hiermee rekening houden bij het opstellen van de definitieve stukken en de vaststelling door het Algemeen Bestuur.

Argumenten

1.1 De jaarrekening laat een positief resultaat en voldoende weerstandvermogen zien

Er is in 2021 een positief resultaat, het weerstandvermogen bleek voldoende en er hoefde geen beroep te worden gedaan op de algemene reserves. Zie voor meer informatie de paragraaf Financiën.

1.2 De jaarrekening 2021 is voorzien van een goedgekeurde accountantsverklaring

De jaarrekening is door een externe accountant gecontroleerd en voorzien van een controleverklaring. Zie bijlage 5 voor de controleverklaring.

1.3 De jaarrekening voldoet aan het toetsingskader Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen

De afdeling Financiën van de gemeente Opmeer heeft de jaarrekening getoetst aan de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR). De jaarrekening 2021 voldoet aan de gestelde uitgangspunten (zie bijlage 6).

1.4 De gestelde doelen zijn grotendeels behaald

Naast de financiële cijfers (jaarrekening), staan er in de jaarstukken ook meetbare doelstellingen. Deze zijn grotendeels behaald. Corona en de toen geldende maatregelen zijn de voornaamste redenen waarom sommige doelen niet zijn behaald. WerkSaam had zich tot doel gesteld:

- De beïnvloedbare uitstroom[1] van 2021 is minimaal gelijk aan de beïnvloedbare uitstroom 2020. Dit is behaald, met 798 in 2021.
- 85% van de cliënten krijgt in 2021 een re-integratieplan. Dit doel is net niet behaald (84%), voornamelijk omdat het door de Corona maatregelen lastiger was om afspraken te maken met cliënten.
- De doorstroom naar betaald werk via werkstages is 10% hoger dan in 2020. Dit doel is behaald.
- De taakstelling van 114 fte Beschut werk, die het Rijk aan de Westfriese gemeenten oplegt, is gehaald.
- Het aantal cliënten dat participeert (participatieplaatsen, vrijwilligerswerk en werkstages) met 15% laten stijgen ten opzichte van 2020. Dit is in 2021 uitgekomen op een stijging van 6%. Vanwege Coronamaatregelen is er een vertraging ontstaan in het laten participeren van cliënten. Deze vertraging is in het vierde kwartaal wel ingelopen, maar dit was niet genoeg om de doelstelling te halen. Daarnaast vonden door de aantrekkende arbeidsmarkt veel cliënten een betaalde baan. Cliënten die niet zijn uitgestroomd hebben relatief een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Hiervoor zijn nieuwe trajecten opgezet.
- Het doel om schulden bij cliënten te voorkomen is niet behaald; WerkSaam wilde hierin een afname van 10% realiseren. Het aantal vorderingen steeg met 25% ten opzichte van 2020. Dit is deels te verklaren door een eenmalige opboeking van vorderingen van voorgaande jaren. Als deze vordering niet zou worden meegewogen zou het 8% lager zijn dan in 2020. Verder is het gemiddelde te vorderen bedrag gedaald met 22%. Er wordt dus vaker voor een kleiner bedrag gevorderd. Ook is de doorlooptijd van het proces versneld, waardoor cliënten eerder op de hoogte worden gesteld van een vordering. Dat zou een positief effect kunnen hebben op het verminderen van (schulden)stress.

[1] Uitstroom uit de uitkering die beïnvloedbaar is door WerkSaam. Dit betreft uitstroom met de uitstroomredenen werk (al dan niet als zelfstandige), scholing en fraude/handhaving.

- Hoewel de verzuimcijfers in 2021 hoger zijn dan gewenst, doet WerkSaam het beter dan landelijk.
- De klanttevredenheid kreeg gemiddeld een 7,4, de doelstelling is minimaal een 7.

Begroting

2.1 De begroting 2023 is sluitend en er is voldoende buffer voor risico's

De begroting is sluitend, het weerstandvermogen is bijna voldoende en naar verwachting is er voldoende algemene reserve. Zie voor meer informatie de paragraaf Financiën.

2.2 De begroting voldoet aan het toetsingskader Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen

De afdeling Financiën van de gemeente Opmeer heeft de begroting getoetst aan de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR). De begroting 2023 voldoet aan de gestelde uitgangspunten (zie bijlage 6).

2.3 De gemeenteraad gaf in februari een positieve zienswijze op Kadernota 2023

De Kadernota van WerkSaam is beleidsmatig en financieel het uitgangspunt voor de begroting van WerkSaam. Uw raad heeft op 17 februari 2022 een positieve zienswijze afgegeven over de Kadernota 2023 van WerkSaam. WerkSaam ontving van alle zeven gemeenten een positieve zienswijze.

2.4 In de begroting is aandacht voor nieuwe ontwikkelingen

Bij het maken van de Kadernota 2023 was er nog geen nieuwe kabinet gevormd. In het coalitieakkoord en de Voortgangsbrief van 22 februari 2022 aan de Tweede Kamer 'Aanpak Participatiewet en stand van zaken wetsvoorstel Breed Offensief' zijn enkele ontwikkelingen beschreven, waaronder een verwachte aanpassing van de kostendelersnorm en informatie over het uitblijven van besluitvorming over het Breed Offensief. Deze ontwikkelingen zijn benoemd in de begroting van WerkSaam.

2.5 De plannen in de begroting zijn passend binnen het vastgestelde beleidsplan

De taken en projecten uit de begroting passen binnen het vastgestelde beleidsplan 2022-2025. De verwachting is dat de meeste van de te realiseren onderwerpen en projecten in 2022 gestart worden en doorlopen in 2023. In het vastgestelde Beleidsplan staat ook beschreven dat WerkSaam zich heeft aangesloten bij de Global Goals. Daarom heeft WerkSaam de meetbare indicatoren uitgebreid met enkele indicatoren die aansluiten bij de Global Goals.

Kanttekeningen

N.v.t.

Financiën

Jaarrekening 2021

Rekeningresultaat 2021

Het resultaat van de jaarrekening 2021 bedraagt in totaal € 1.981.000. Het positieve resultaat over 2021 komt met name door onderstaande (incidentele) voordelen:

- Een positief resultaat op de uitvoeringskosten van de Tozo regeling van € 1.500.000;

- Vrijval van de extra gereserveerde gelden voor de realisatie van twintig additionele plekken beschut werk in 2021 (€ 342.000);
- Incidentele posten (€ 7.000 incidenteel).

Bestemming van het positieve resultaat
Bij de behandeling van de jaarrekening 2021 door het algemeen bestuur (AB) op 14 juli 2022 van WerkSaam Westfriesland zal besloten worden over de bestemming van het positieve resultaat. Het voorstel is om het incidentele deel van het resultaat (€ 1.849.000) ten goede te laten komen aan de deelnemende gemeenten en om het positieve resultaat op de bedrijfsvoering (€ 139.000) toe te voegen aan de algemene reserves. Als gedurende 3 jaar achtereen (2021-2023) blijkt dat de algemene reserve hoger is dan het afgesproken maximum en de reserve ook hoger is dan het risicobedrag dat moet worden afgedekt valt het vrij in de jaarrekening 2023.

BUIG (gebundelde uitkering) Participatiewet
De uitkeringslasten worden per gemeente afgerekend op basis van de werkelijk verstrekte uitkeringen. Het saldo van de baten en lasten BUIG wordt verrekend met het voorschot dat gemeenten ontvangen. De totale bijdrage voor de BUIG van de gemeente Opmeer voor 2021 bedraagt € 1.412.000,-. Dit is hoger dan de definitieve Rijksbijdrage BUIG en de terug ontvangsten samen. Het totale tekort op de BUIG bedraagt € 65.000. Dit tekort is verwerkt in de gemeentelijke jaarrekening.

De gemeente Opmeer hoeft/kan geen beroep te doen op de vangnetregeling van het Rijk. Bij een tekort van 7,5% of meer op de BUIG-lasten kunnen gemeenten, met inachtneming van strikte voorwaarden, een beroep doen op deze regeling.

Algemene reserve
De algemene reserve bedraagt in de jaarrekening 2021 € 2.047.000. Hier komt nog een resultaatbestemming van € 139.000 bij (als het Algemeen Bestuur hier op 14 juli positief over besluit), waardoor de algemene reserve uiteindelijk uitkomt op € 2.186.000.

Weerstandsvermogen en risico's
Voor wat betreft het weerstandsvermogen en de weerstandsratio kan gezegd worden dat deze voldoende is. De weerstandscapaciteit bedraagt € 4.028.000. De benodigde capaciteit bedraagt € 1.999.000. De weerstandsratio komt daarmee op 2,02 (na de resultaatbestemming van de € 139.000 naar de algemene reserve) en dat is voldoende[2].

In 2021 heeft geen van de risico's zich voorgedaan dat een beroep moest worden gedaan op het weerstandsvermogen. Het risico met betrekking tot de ontwikkeling van de toegevoegde waarde en de toenemende kosten Beschut werk heeft zich wel voorgedaan, maar kon binnen de begroting worden opgevangen.

Een risico dat WerkSaam tijdens het opstellen van de begroting 2021 niet hadden voorzien, maar waar zij wel gevolgen van hebben ondervonden, zijn de voortdurende Coronamaatregelen. In de

[2] Om te beoordelen of ons weerstandsvermogen voldoende is, wordt de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) gebruikt. Een weerstandsvermogen tussen de 1 en 1,4 wordt door de NAR als voldoende beschouwd.

jaarstukken geven zij aan dat na twee jaar leven en werken met Coronamaatregelen WerkSaam concludeert dat ze voldoende flexibiliteit en mogelijkheden heeft om de bedrijfsvoering binnen de maatregelen uit te voeren en hierin geen financieel risico ziet.

Begroting

Ontwikkelingen die van invloed zijn op de gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage is gebaseerd op de verdeelsleutel en wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van het aantal inwoners en uitkeringsgerechtigden van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Daarnaast volgt de indexatie zoals door de regietafel Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord is vastgesteld. Voor 2023 is de indexatie vastgesteld op 2,3%.

Verder wordt de bijdrage beïnvloed door de ontwikkeling van 'de toegevoegde waarde'. De toegevoegde waarde bestaat uit omzet minus directe kosten uit commerciële activiteiten bij gemeenten en bedrijven. Deze blijft onder druk staan.

BUIG (gebundelde uitkering) Participatiewet

In artikel 33 van de Gemeenschappelijke regeling staat dat de deelnemende gemeenten garant staan voor alle financiële verplichtingen van WerkSaam. Gemeenten ontvangen een rijksvergoeding (BUIG) voor het verstrekken van uitkeringen.

WerkSaam heeft de totale lasten BUIG begroot op € 46.399.000. Dit bedrag is lager dan de voorlopige rijksbijdrage en terug ontvangsten (samen € 53.358.000). Met als gevolg dat de Westfriese gemeenten naar verwachting overhouden op de rijksbijdrage (€ 6.959.000 in totaal).

De uitkomst van de begroting is zeer onzeker. Voor de rijksbijdrage geldt dat deze nog moet worden bepaald en ook de raming van de lasten is onzeker omdat de economische ontwikkeling een belangrijke externe factor hierin is. Daarnaast betreft het een open einde regeling, het kan zijn dat de uitgaven uiteindelijk hoger zijn dan de rijksvergoeding[3].

Naast de BUIG en re-integratiemiddelen bedraagt de bijdrage van Opmeer in 2023 € 425.000 voor de bedrijfsvoering. Binnen het bestaande budget is € 394.000 dekking.

Weerstandsvermogen en risico's

Het beschikbare weerstandsvermogen is met 0,97 bijna voldoende[4]. WerkSaam monitor de ontwikkeling van de weerstandsratio om te zorgen dat deze voldoende blijft.

De risico's waarop WerkSaam de hoogte van het weerstandvermogen heeft gebaseerd zijn:

1. Het risico dat de begrote 'toegevoegde waarde' niet wordt gehaald wordt jaarlijks groter. Er is sprake van een dalend gemiddelde uurtarief, vanwege afname WSW-medewerkers in sectoren met een hoger uurtarief. De kans dat er daadwerkelijk een beroep moet worden gedaan op de algemene reserve is laag (20%).

---

[3] Bij een tekort kan aanspraak worden gemaakt op de vangnetregeling, met een eigen risico per gemeente. Bij de vangnetregeling verandert de hoogte van het eigen risico voor de gemeente. Bij een tekort op het BUIG-budget van meer dan 7,5% kan een vergoeding vanuit het rijk worden toegekend.

[4] Om te beoordelen of ons weerstandsvermogen voldoende is, wordt de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) gebruikt. Een weerstandsvermogen tussen de 1 en 1,4 wordt door de NAR als voldoende beschouwd.

2. De Cao ‘Aan de slag’ voor de Beschut werkers is kostenverhogend. Het is nog duidelijk of deze kosten door het Rijk worden gecompenseerd.
3. WerkSaam heeft een rol in de uitvoering van de Wet inburgering. Deze nieuwe taak brengt risico’s met zich mee in de opstartjaren. De kosten van de uitvoering en de vergoeding die hier tegenover staat zijn nog niet bekend. De conceptbegroting gaat uit van uitvoeringskosten van € 500.000. WerkSaam schat de kans laag in (20%) dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de algemene reserve.
4. Er zijn ontwikkelingen in de herverdeling van het gemeentefonds, dit zal vanaf 2023 spelen. Daarmee sluit de bijdrage aan WerkSaam niet meer aan op de uitgangspunten in de GR. De kans dat het risico zich voordoet is laag (20%).
5. Externe factoren: zoals cyberaanvallen, de Wet open overheid en verplichtingen m.b.t. verslaggeving over duurzaamheid.

Uitvoering

Nadat uw raad op 23 juni 2022 heeft besloten over het al dan niet afgeven van een zienswijze wordt WerkSaam Westfriesland hiervan op de hoogte gebracht.

Communicatie

N.v.t.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief conceptbegroting 2023
2. Conceptbegroting 2023
3. Aanbiedingsbrief jaarstukken 2021
4. Jaarrekening 2021
5. Controle verklaring accountant 2021
6. Formulier Toetsingskader jaarrekening 2021 en begroting 2023
7. Sociaal jaarverslag 2021

Het college van burgemeester en wethouders

Datum: 17 mei 2022

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 17 mei 2022;

gelet op de behandeling tijdens de Oordeelsvormende vergadering van 9 juni 2022;

besluit:

1. een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2021 van WerkSaam Westfriesland;
2. een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2023 van WerkSaam Westfriesland.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 23 juni 2022.

voorzitter	griffier
G.J. van den Hengel	M. Versteeg